

Kırşehir-Aksaray Arasında Bir Bekdik Köyü (Tarihi, Gelenek, Görenek, Örf ve Adetleri)

Kırşehir-Aksaray Between the Village Bekdik (History, Tradition, Custom, Custom and Volume)

Ahmet Gündüz¹

Özet

Hazırlanan bu çalışma iki kısımdan meydana gelmektedir Birinci kısımda; hazırlanmış olduğumuz konu doğrudan Bekdik köyü ile ilgili olup, giriş kısmında Bekdik tarihi hakkında bilgi verilmiştir. Türkmen grubundan olan Bekdik boyu, Niğde-Bor, Nevşehir ve Konya taraflarında yaşamaktadırlar. Bu Türkmen grubunun bir parçası da Kırşehir ile Aksaray arasında Kırşehir'e 45 km uzaklığında bulunan Bekdik köyü'ne yerleşmiştir. İkinci kısımda ise düğün-evlilik adetleri, sünnet gelenekleri, nazar değmesi, yağmur duası geçim kaynakları, yemek çeşitleri, halk inançlarından gece turnak kesmeme, kapı eşiğine oturmama vb., ölen kişiler ile ilgili adetler, hacı ve asker uğurlama gelenekleri ... hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca yaptığımız bu çalışma Bekdik köyünde çektiğimiz fotoğraflarla da desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırşehir-Aksaray - Bekdik köyü - Gelenek ve görenekleri.

Abstract

Prepared in this study consists of two parts: the first part, we have prepared the subject is directly related to Bekdik village, information is given in the introduction about the history of Bekdik. Bekdik length of the Turkmen group, Niğde-Bor, Konya, Nevşehir and sides of the living. This is also part of a group of Turkmen Kırşehir Kırşehir 45 km away from Aksaray and settled in the village of Bekdik. In the second part of the wedding-marriage customs, circumcision traditions, evil eye, rain, prayer of livelihoods, food types, folk beliefs and not to cut nails at night, sit and so on the brink of the door., deceased persons and the customs, traditions ... is information about the pilgrims and soldiers farewell. In addition, we took our photos, this study supported village Bekdik.

Keywords: Kırşehir-Aksaray - Bekdik villages - Customs and traditions.

A- Tarihi

Kaynaklarda Beğdik, Beğdiki, Begdik, Bekdik, Bekduk, Bekdük, Bektuk, Bektuki, Begdük, Bektük, Bektik, Bektuti, Beydik isimleriyle de anılan ve Oğuzlar'ın Bozok kolundan, Horasanî olan bu büyük uruk, konar-göçer Türkmân Yörükânı taifesindedir².

¹ Yrd. Doç. Dr; Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi – Kırşehir.

² Ali Sayar; "Bekdik Türkmenleri", **Avşarelleri Dergisi**, C.I, Kayseri, 2008.

Bekdiklerin yerleşme yerlerine baktığımızda Halep, Rakka ve Adana Eyaletleri, Niğde, Aksaray, Maraş, Karaman, Bozok ve Kırşehir Sancakları, Danişmendli Kazası (Karahisar-ı Sahib Sancağı), Gülnar Kazası (İçel Sancağı), Canik Sancağı, Yeni İl Kazası (Sivas Sancağı), Konya, Ereğli Kazası (Konya Sancağı), Nevşehir Kazası (Niğde Sancağı), Eyübeli Kazası (Aksaray Sancağı)'dır. Beğdik Cemaati Danişmendli Aşiretinden konar göçer Türkmen yörükânı taifesinden gösterilmektedir³.

Diğer taraftan Bekdiklerin bir kolu olan ve konar-göçer Türkmân taifesinden gösterilen Akkaş Beğdiği-Akkaş, Beğdik cemaati, Aksaray Sancağı ve Nevşehir'de; Yörükân taifesinden Kaman Beğdik, Maraş Eyaleti'nde; Kara Beğdik-Karabeğdik Türkmânı, Ereğli, Eski-İl ve Karapınar Kazaları (Konya Sancağı), Maraş, Halep, Karaman Eyaletleri'nde Yeni Beğdik ise Kırşehir ve Bozok Sancaklarında yerleşmiştir⁴.

Bekdik adı herhangi bir sözlükte geçmediği için anlamı hakkında bilgi bulunamamıştır. Bekdiklerin adı yöresine göre farklı şekillerde söylenmektedir. Örneğin; Ereğli ve köylerinde Bekdik, Bektik, Bettik, Betdik, Beğdik, Beddik, Pekdik⁵ fakat incelediğimiz köyde ve çevre köylerde ise Betlik ve Bettik şeklinde geçmektedir. Bekdik kelimesinin anlamı ise bize göre zamanında “**dik başlı**” olarak tanındıklarından dolayı **Pek** ve **Dik** sözcüklerinden meydana geldiğini düşünüyoruz⁶. Bekdiklerin hangi Türk topluluğundan indiği veya hangi Türk topluluğunun bir parçası olduğu konusunda bir birlik olmadığı görülmektedir. Boynuçelü Türkmenlerine tabi cemaatlerden birinin adı Bekdik olduğu kadar⁷ Oğuzların Avşar, Bayat ya da Beydili boylarından birine mensup olduğunu belirtenler de vardır. Onların Varsak Türklerinden oldukları söylendiği gibi Bulgar Türklerinden oldukları da iddia edilmektedir⁸.

Kırşehir'de bu saydığımız boylardan her birinin birer parçalarını görmek mümkündür. Örneğin; Kırşehir-İsahocalı köyü Varsak Türkmenlerindedir. Bulgar Türklerinin bir boyu olarak bilinen Hortu Oymağı'nın adına benzer Kırşehir'de **Kortulu = Khortulu köyü** bulunmaktadır. Kortulu sözcüğünün içinde bulunan -lu Türkçede bulunan lı,li,lü,lu daki sahiplik bildiren bir ek olup Kortu- lu =Kortu'ya ait anlamına gelmektedir. Ayrıca yine Kırşehir'de **Büyük ve Küçük Köpekli** (Büyük ve Küçük Yeşilyurt) adında iki adet köy bulunmaktadır ki Köpekli adı Avşarlar içerisinde geçmektedir. Kırşehir'de bulunan “Büyük ve Küçük Köpekli köyleri” köpeğin bir devirler kutlu sayıldığı “Töz Öngen” (totem) kabul edildiği devirlerin yadigarı olan bir isimdir⁹. Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı beş adet Karkın adını taşıyan köyler bulunmaktadır ki bunlar Karkın, Karkın Yenice, Karkın Meşe, Karkın Kızıközü, Karkın Selim Ağa isimlerini taşımaktadırlar¹⁰.

³ Cevdet Türkay; **Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar**, İstanbul 1979, s.235.

⁴ A. Sayar; “Bekdik Türkmenleri”, **Avşareleri Dergisi**, C.I, Kayseri, 2008.; Cevdet Türkay; **Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar**, İstanbul 1979, s.771.

⁵ Selçuk Peker; “Ereğli Konya ve havalisinde bir Türkmen Topluluğu: Bekdikler (Adları, İskanları, Boyları)”, **Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi**, Temmuz, 2005-223, s. 38.

⁶ S. Peker; **a.g.m.**, s.38'de Maraş'tan Ereğli'ye gönderildikleri için “Bir zamanlar Beğ idik= Beğdik” şeklinde bir cümle yazmışsa da biz buna katılmıyoruz.

⁷ Yusuf Halaçoğlu; **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun İskân Siyâseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, TTK Yayını, Ankara, 1997, s. 76, 130.

⁸ A. Sayar; “Bekdik Türkmenleri”, **Avşareleri Dergisi**, I, Kayseri, 2008.

⁹ Ahmet Gündüz; **Türkmen Yurdu Kırşehir (Tarihi, Aşiretleri, Cemaatleri, Boyları)**, Çorum, 2006, s.73.

¹⁰ A.Gündüz; **a.g.e.**, s.,133-135.

Karkınlar, Halep Türkmenleri arasında gösterildiği gibi 1691 tarihinde Dulkadirli oymak grubu içerisinde de gösterilmektedir¹¹. Beğdik köyünün de Avşarlardan olduğu tahmin edilebilir. Ancak Kırşehir’de halk arasında Avşar adı geçmemektedir.

Bekdiklerin İç Anadolu’ya Göçü

Kahramanmaraş’ta kurulmuş olan Dulkadiroğulları Beyliği yıkıldıktan sonra Kahramanmaraş’ta XIX. Yüzyıla kadar süren Dulkadiroğulları-Bayezidoğulları arasında hakimiyet kavgaları meydana gelmiş, sonuçta Bekdikler Kahramanmaraş’tan ayrılmak zorunda kalmışlardır¹².

Bekdik ismine, şu anki bilgilere göre, ilk defa 1520 tarihli Sivas Tahrir Defteri’nde ve Kırşehir yöresinde rastlanmaktadır. Bu belgeye göre Bekdikler, Kırşehir’e iskân edilen Varsak Türkmenlerine tabidir ve “Cemaat-i Bekdik tabi-i Varsak” olarak kaydedilmiştir. Bölgeye 1500–1520 tarihlerinde gelmişler ve 15 kabile olarak Kaman’a yerleşmişlerdir. Başbölük, Ahmed oğlu Pir Gayb bölüğüdür. Pir Gayb bölüğü Evliya denen yeri, Ortaköy’ü ve Çağırkan’ı (Kırşehir’de) kışlak olarak kullanmıştır. Bu Baş bölüğün içerisinde Aruklar, Karacalar ve Yenice Bekdikleri bulunmaktadır. Kırşehir’e göçen diğer Bekdik kabileleri Okçu Mehmet, Karaabalı (Kara Habalı), Ulak, Seferlü, Kazıklı ve İncuk adını taşımaktadırlar¹³. Diğerleri ise bugün Aksaray ili Sarıyahşi ilçesine bağlı Bekdik köyünü kuran Koca Yakup Kethüda Bölüğü ile Kılavuzlu, Kepirli ve Bulduk’lardır. İçindeki Toklu Gümüş ve buna bağlı Kömüşkin Batuk, yukarıda da bahsedildiği gibi Varsak Türkmenleri Gümüşkin ve Süleymanlı cemaatleri ile Karacalu ve buna bağlı Kara Bekirli; Karakoçlu cemaatine tabi Kaman/Kamanlı cemaati ile Karakoçlu içindeki Karkın bölüğünde bulunan Kızkapan Bölüğü Bekdik’tir.

Ayrıca Orta Anadolu dışında Kaman= Khaman adlı yerleşim yerleri Elazığ merkeze bağlı, Elazığ-Malatya arasında Kamanuşağı = Hamanuşağı =Khaman- uşağı mezrası, ayrıca yine Elazığ’ın Baskil ilçesine bağlı Khaman=Kaman (yeni adı Karagedik) adında köylerin bulunması, Bekdiklerin sadece İç Anadolu’ya değil Doğu Anadolu’ya da Varsakların / Avşarların yerleştiğinin de bir delilidir.

Bugün Ereğli Bekdikleri arasında olan 5 ana kabileden Karalar (Kara Karacalar), Kamanlı, Sağırılı (Sağiroğulları, Sunguroğulları, Sugurlu) ve Karacimler, bölgeye derbentçi olarak 1723’te; Kavuklular ise 1743 yılında derbentçi olarak Maraş’tan getirilerek iskan edilmiştir¹⁴.

XVIII. yüzyılda Koçhisar’da bulunan Bekdikler’den 79 hane Nevşehir’de, Nevşehir kalesinin ardına düşen Kahveci Dağı’nın batı yamacında kendilerine verilen arsalarla ev yaptırmak kaydıyla yerleştirilmişlerdir. Bu bölge bugün Bekdik mahallesi adını taşımaktadır¹⁵.

Bekdikler ile birlikte Nevşehir merkez ve çevre mahallere Çayan, Karahacılı, İnallu, Eski-İl Türkmenleri, Karaca Araplı, Kızıl Koyunlu, Danişmendlü, Musa Hacılı, Şerefli, Tohtemürlü, Saman ve Eymür cemaatlerine mensup teşekküller ile Boynuincelü

¹¹ Cengiz Orhunlu; **Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı**, İstanbul,1963, s.133.

¹² Bekir Sami Bayazıt; Kahramanmaraş’ta Bayazitoğulları 1514-1990, Kahramanmaraş, 1998,

¹³ Sebahattin Yaşar; **XV. Yüzyılda Kırşehir Varsakları-Bügüz Köyü**, Ankara 2005, s.42.

¹⁴ Bkz: Bülent Sermet; “**Bektik (Bekdik) Türkmenleri ve Dulkadiroğulları**” , http://bulentsermet.com/index.php?option=com_content&view=article&id=104&Itemid=53. 15 Temmuz 2011.

¹⁵ Zeynep Korkmaz; **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, Ankara, 1994,s.23.

Türkmenlerinden Kürt Mehmetli (Mihmatlu olacak), Horasanlu, Herikli, Kütüklü, Dumanlu, Karacakürt, Deliler, Savcılı, Kurtulu (Kortulu), Hacı Ahmedli, Kursulu, Pirioglu ve Ada Kurutlusu olmak üzere 2.000 hane iskan olunmuştur ¹⁶ ki toplamda 10.000 kişilik nüfus demektir.

Tarihi hakkında bilgi vermeye çalıştığımız Bekdik köyü ile ilgili elde ettiğimiz bilgiler şu şekildedir.

Köyün asıl adı ‘Beğdik’dir ¹⁷. Zamanla halk arasında Bekdik adını almıştır. Köy halkı Kahramanmaraş Elbistan’dan batıya doğru göç ederek gelip buraya yerleşmiştir. Bu köyle aynı ismi taşıyan 4 tane daha yerleşim yeri bulunmaktadır. Bu yerleşim yerleri *Niğde-Bor, Konya-Ereğli, Kahramanmaraş ve Elbistan*’dadır. Şu an bu köyde bulunan Aydın ile Akdoğan sülalesinin kökeni Elbistan’a dayanmaktadır. Niğde-Bor taraflarında bulunan Çukurkuyu, Kızılca Emen, Budak, Seslikaya, Bereke ve Yeniköy adını taşıyan köylerde yaşayanlar da Bekdik boyundandırılar. *Fakat köy isimlerinde Bekdik adı geçmemektedir.* Bunlardan Çukurkuyu ve Kızılca adını taşıyanlar idarî yönden kasaba düzeyindedir.

Kırşehir-Aksaray arasında bulunan Bekdik köyü, Aksaray İli Sarıyahşi ilçesine bağlıdır. Çevresinde Evren kazası (eski adı Çıkınağıl), Sarıyahşi kazası, Boğazköy, Kütüklü, Harmandalı, Deve Damı beldeleri ile Kırşehir köylerinden Saraycık köyü bulunmaktadır. Köy halkının buraya ne zaman yerleştiği hakkında, köy halkı net bir bilgiye sahip değildir. fakat Elbistan’dan Nevşehir’e, Nevşehir’den bu yöreye geldiklerini söylemektedirler¹⁸.

Kırşehir’e 45 km uzağında olan köyün ahalisi Aksaray’dan çok Kırşehir’le doğrudan ilişki içerisinde dir.

B- Gelenek, Görenek, Örf, Adet ve Geçim kaynakları

1- Evlenme/Düğün Törenleri

Köydeki evlilik adetlerine baktığımızda ise evlenecek kişi beğendiği kızı anne veya kız kardeşlerine söyler, onlarda evin reisi olan babaya duyururlar. Ya da evlenme çağına gelen oğlan çocuğu için ailesi kız bakmaya çıkar. İlk önce dünürcü adı verilen kadınlar kızı bakmaya giderler. Kadınlar kızın yürüyüşüne, boyuna, hal ve hareketlerine bakarlar. Dünürcü kadınlardan birisi elindeki ip yumağını somyanın veya kanepenin altına yuvarlar yumak temiz gelirse olumlu, kirli gelirse kızın pasaklı olduğuna karar verilir. Çaktırmadan kızın ağzı koklanır, kulaklarının iyi duyup duymadığını kontrol için de kısık sesle konuşulur. Dünürçüler durumu oğlan tarafına aktarırlar. Oğlan tarafı kızı istemeye karar vermişler ise oğlanın anne babası da kız evine haber salarak hayırlı bir iş için size gelmek istiyoruz der. Kız isteme esnasında kız tarafı damadın özelliklerini öğrenmek için kendilerine göre önlem alırlardı. Örneğin; Köydeki geleneklerden birisi şu şekildedir. *Damat adayı, gelin adayını görmeye gittiğinde, gelin adayı olan kız çocuğu, damat adayının çayına şeker atmadan ikram eder. Buradaki amaç şudur: Damat eğer gelinden şeker isterse utangaç biri değil, eğer çayı şekersiz içerse damadın utangaç biri olduğu anlaşılır.*

¹⁶ Y. Halaçoğlu; a.g.e., s.130.

¹⁷ Bekdik köyünden Hasan Dayı, Yaş, 73.

¹⁸ Bekdik köyünden Bayram Aslan, Yaş, 70.

Aileler kendi aralarında anlaştıktan sonra aralarında başlık parasını belirlerdi. Örneğin; Bayram amcamızın verdiği bilgiye göre kendisinin verdiği başlık parası 2.000 liradır. O zamanlar için büyük bir paradır. Günümüzde başlık parası yoktur. Kız tarafı da çeyiz dizerdi, bir kat yatak, birkaç tane yastık ve bir de Antep kilimi adı verilen kilim de çeyiz içerisindeydi. Ağız tatlılığı yapılmadan önce kız alış verişe çıkarılır... giyim kuşam, altın vs. alınır. Erkek ve kız tarafı kendi aralarında “**ağız tatlılığı**” yaparlar. Gelin, damadın anne ve babasının elini öper. Yemek yenilir, çay içilir. Tabii olarak günümüzde başlık geleneği kalmamıştır.

İki veya üç ay sonra aileler anlaşarak belirledikleri bir günde “**şerbet**” adı verilen nişan töreni yapılır. Bu törene köy halkı da davet edilir. Gelin ve damada yüzükler takılır. Nişanlılık evresinde damat, nişanlandığı kızın semtine bile uğrayamazdı. Görürlerse ayıplarlardı. Ancak bazı geceler haberli olarak yani kayınvalidesinin bilgisi dahilinde nişanlısına gider oturur, yemeğini yer, sohbet eder, evden çıkarken de yine kimseye görünmeden çıkar giderdi. Bunun anlamı gençlerin aile ortamına uyum sağlamasını sağlamaktır.

Düğün gününe karar verildikten sonra düğün için davetlilere **okuntu** gönderilir ki okuntu genelde şekerdir. Oğlan evine muhakkak bayrak asılır, bayrağın tepesine de evlenenlerin birbiriyle tatlı olmasını arzu ettiklerinden dolayı elma asılırdı. Düğüne icabet edenlerin gelin kıza taktığı takıya veya getirdiği hediyeye göre bohça hazırlanır ve düğün bittikten sonra kendilerine gönderilirdi.

Genelde yaz aylarında olmak üzere düğün yapılır. Eskiden düğünler 3 veya 4 gün devam ederdi. Cuma gününden başlar Pazartesi gününe kadar devam ederdi. Cuma günü bayrak kaldırılır, düğün hazırlıkları içerisinde alabilecekleri eşyalar alınır. Kına yakmaya gidilir, kına gelin adayının eline sürülmeden önce kendisine bahşiş verilir. Yoksa elini açmazdı. Düğünlerde kına gecesinde oğlan tarafı, kız tarafının ipe astığı çeyizi görürdü.

Kına yakıldıktan sonra kız evinden oğlan evine **kayın gidilir**. Kayın giden gençler gelin kızın yakınlarıdır. Oğlan tarafının bu gelenleri “**el üstünde tutmak**” gibi zorunluluğu bulunmaktadır. Kayınlara hürmet edildikçe bunlarda oğlan tarafına eziyet ederlerdi.

Eskiden babalarının sözlerine erkeklerin de kızların da karşı çıkma şansları bulunmamaktadır. Örneğin; baba, kızım ben seni şuna verdim veya oğlum şu kıza sana alıyorum dediği zaman itiraz etme şansları yoktur. Bundan dolayı erkek yapmış olduğu evlilikten mutlu olamamakta ikinci bir hanımla evlenme olayını gerçekleştirmektedir. Ya da istemeyerek gelin edilen kız çocuğu nikahlı kocasını bırakarak başkasına kaçabilmiştir. Kısaca evlendikten sonra boşanma ve diğer ayrılıkların nedeninin büyük çoğunluğu buna bağlı idi.

Genelde yakın akrabaların çocukları ile kendi aralarında evlenirler. Bunda aile sınırlarımız dışarıya çıkmasını **amacı** bulunduğu gibi karı koca arasında herhangi bir problem olduğunda rahat bir şekilde çözülmesi amaçlanmıştır.

Gelin alma sabahı Pazar günü erkenden kalkılır. Oğlan evi gelin kıza almak için hazırlık yapar. Damat tıraş edilir, damatlığı giydirilir ve gelin almaya gidilirdi. Bir araba gelin arabası olarak süslenir ve kalabalık bir şekilde kız evine gidilir. Eski dönemlerde gelin arabası at veya at arabası idi. Kız evine gidildiği zaman kardeş yolu, dayı yolu, amca yolu gibi bahşişler oğlan tarafından alınır. Bu alınan bahşişler bir gelenektir. Alınan bahşişlerin daha

fazlası gelin kıza hediye olarak geri dönerdi. Gelinin kız kardeşi (baldız) çeyiz sandığının üzerine oturur o da bahşişini almadan sandığı vermezdi. Gelin araba ile getirilirken gelin arabasında damat, gelin, gelinin kız kardeşi ve damadın büyük amcası olurdu.

Gelin evden çıkarken oğlan tarafı kız evinden bir şeyler çalar. Bu davranışta güdülen amaç, oranın bereketini yeni kurulan yuvaya getirmektir. Pek tabii olarak halk inancı olduğunu hemen belirtmek gerekmektedir.

Gelin alma sabahında gelin kız tarafında da sabah kahvaltısı yapıldıktan sonra gelinlik giydirilir, duvak örtülür. Gelinin varsa büyük ağabeyi yoksa küçük erkek kardeşi veya yakınlardan bir erkek tarafından gelinin evden çıkacağı sabah beline kırmızı kuşak (kurşağı) bağlar ve gelini bu şekilde evden çıkarırlar. Buna “**bel bağlama**” adeti adı verilmektedir. Bel bağlama adetinin eskiden Bekdik köyünde damada da (şal bağlama) uygulandığını söylediler. Bunun damat ve geline “**her şeyiyle**” kefilim anlamı bulunmaktadır.

Gelin yeni evine veya kayınpederinin evine götürülmeden önce düğün konvoyu ile beraber **köyün mezarlığını ziyaret ederler ve dua ederek** ayrılırlar. Burada amaçlanan hedef dünya evine girecek çiftlere en mutlu günlerinde bile dünya hayatının geçici olduğunu, insanca yaşamaları gerektiğini ve birbirlerini kırmamaları konusunda herhangi bir şey söylemeksizin ölümü hatırlatmaktır.

Bu adet sadece Bekdik köyünde değil yakın çevrede bulunan diğer köylerde de bulunmaktadır. Örneğin; Bekdik köyüne çok uzak bir yerde bulunan Kırşehir’in Kaman ilçesinde 13.06.2010 tarihli bir düğünde de bizzat şahit olduk.

Eve gelince gelin arabadan inmez. Gelin, kayınbabası ve kayınvali- desinden inek, koyun, tarla gibi şeyler ister. Sonra gelinin kucağına bir bebek verilir ki gelinin de böyle sağlıklı bir çocuğu olsun diye. Ardından imam halkla beraber dua eder.

Gelin arabadan inmeden önce arabanın önünde içinde buğday, leblebi ve bozuk para olan bir çanak damadın ailesinden (genelde yengesi olur) bir bayan tarafından yere vurularak kırılır. Ayrıca hazırlanan bu çerezin bir kısmı gelin daha arabadayken gelin arabasının üzerine serpilir ki bu hareketin “**bereketiyle gelsin**” anlamı bulunur. Gelin arabasının önünde çanak kırılması ise pek tabii olarak uğursuzluğun gitmesi amacıyla kırılır ki buna eski Türklerden itibaren “**Saçı Saçma**” adeti verilmektedir. Damat ve gelin içeriye alınır. Yeni gelinen evde de biraz eğlence düzenlendikten sonra gelin ve damat yalnız bırakılırdı.

Düğünlerde sağdıçlık geleneği vardır. Gerdek gecesi damadın arkadaşları eğer kaçamazsa damadı sırtından yumruklayarak gerdek odasına gönderirler.

Gerdek gecesinin ertesi günü kuşluk vakti komşu kadınlar gelinin evinde toplanırlar. Taze gelinin saçlarını ön taraftan keserek düzeltirler. Buna kâkül kesme (kekil kesme) adı verilmektedir. Anlamını sorduk ama bir şey söylemediler.

Düğünden bir hafta sonra gelin, ailesine el öpmek için götürülür. Giderken de kendileriyle birlikte hediyeler de götürürlerdi. Kız tarafı da hediyelerini verirler. Belli bir müddet sonra izin isteyerek evlerine geri dönerlerdi.

Düğünlerde eskiden Bekdik köyünde cirit oyunu oynandığı da bilinmektedir. Fakat şimdilerde böyle bir şeyler yok. Bayram amcanın verdiği bilgiye göre harmanların bulunduğu taraf açık olduğundan, o taraflarda cirit oyunu oynanmış.

Evlenme adetleri içerisinde “Berdal” geleneği var mı? şeklinde sorduğumuz soruya ise şu anda köyde böyle bir adet yok ama çok eskilerde köyde örneklerin var olduğunu söylediler. Aileler yeni evlenen çiftin evini güçleri yettiğince birlikte kurarlar. İç güveyi şeklinde evlenme adetlerinin eskiden var olduğunu ama bu evlenme çeşidinin de günümüzde ortadan kalktığını belirttiler. Genelde de sadece kişinin tek bir kız çocuğu varsa damadı evine alır. Birden fazla çocuğu varsa iç güveyi türü evlenme gerçekleşmez.

2- Doğum Adetleri

Evli bir kadının hamile kaldığında “aş ermelik” durumu nasıldır? şeklindeki sorumuza “**köy ortamı**” olduğu için **aş erdiği** her şey bulunamaz ama ekşi (akşi) olan çağla, erik veya vişne gibi meyveler yenir.

Kadın hamileyken çocuğunun kime benzemesini isterse onun fotoğrafına bakar. Örneğin; çocuğunun babasının veya kendi erkek kardeşinin fotoğrafına bakar. Hamile bir kadın uğursuzluk getireceği endişesiyle tavşan görmek istemez.

Ailede çocuk doğduktan kırk gün sonra kırkının çıkması için köyde akıllı birine 40 taş saydırılır. Anne ve çocuğa **banyo yaptırılır**. Banyo yapılan su normalde banyoya dökülmez avluya veya bir taşın dibine okunarak dökülür.

Çocuğun düşen göbek bağı “**gözü okumakta olsun diye**” okulun bahçesine gömülür. Çocuğun huyunun beğenilen kişinin huyuna benzemesi için o kişi tarafından çocuğun ağzına tükürttürülürdü.

3- Kısırlığı Giderme Çabaları ve İkinci Bir Hanım Alma Nedeni

Eskiden köyde çocuğu olmayan aileler için başlangıçta hocaya giderler ve muska yaptırılırdı. Özellikle oğlan çocuk olması arzu edilirdi. Eğer ailede hep kız olursa 2. hanım, bundan da olmazsa 3. bir hanım alırlardı. Bunun bir cehalet örneği olduğunu söylediler. “**Eğer evin hanımının hiç çocuğu olmazsa, evin hanımı kendi eliyle beğendiği ve bulduğu bir bayanı kendi eşiyle evlendirirdi**”. Neden kendi beğendiği ve bulduğu bir bayanı diye sorduğumuz da ise “*evdeki emretme yetkisinin kendisinde olması için*”. Çünkü eğer kendisinin isteği dışında kocası gider evlenirse bu ilk hanımı evdeki kontrol etme yetkisini kaybedermiş. Günümüzde aileler çağdaş tıbbın bütün imkanlarından faydalanan-maktadırlar¹⁹.

Çocuğu olmayanlara ayrıca akrabaları evlatlık verebilmektedirler. Toplumda çocuğu olmayanlara karşı onları kırıcı sözler kullanılmaz. Günümüzde ikinci bir hanımla zorunlu haller dışında evlenmenin yanlış olduğunu belirttiler. Örneğin; evin hanımının ölümcül bir hastalığa yakalanması veya ölmesi gibi.

4- Doğan Çocuklara Verilen İsimler

¹⁹ Bekdik köyünden Bayram Aslan, Yaş, 70.

Genelde ailelerde doğan çocuklara anne ve babalarının veya kardeşlerinin adlarını vermekle birlikte, şu şekilde adetleri de bulunmaktadır.

Ailede peş peşe kız çocuğu oluyorsa ‘‘Döne, Döndü, Yeter’’ gibi isimler konulur (vurularak) ki artık oğlan çocuğu olsun istenilir.

Ailede peş peşe erkek çocuğu oluyorsa ‘‘Dursun, Durdu, Durmuş’’ gibi isimler konulur (vurularak) ki kız çocuğu olsun istenilir.

5- Akraba Evlilikleri.

Köyde yakın akrabalar arası evlilikler yaygın bir şekilde bulunduğundan dolayı köyde bedensel ve zihinsel engelli kişilerin olduğu bilgisini verdiler. **Fakat kendisinden bilgi aldığımız Bayram amcaya göre bu konu sadece akraba evliliklerine bağlanamaz. Hatta kendisinin amcasının kızı ile evlendiğini²⁰ ve hiç sakat çocuğu olmadığını özellikle belirtti.** Mükemmel bir gözlemci olan Bayram amcanın belirttiğine göre sadece köy içinde akrabalar arası yapılan evliliklerde değil son 20 senedir köy dışından yapılan evlilikler sonucunda da doğan çocukların bir kısmının da bedensel veya zihinsel engelli doğabildiğini ve örneklerinin olduğunu açıkladı. Engelli çocukların doğmasının kan uyuşmazlığına bağlı olduğunu belirtti. Günümüzde evliliklerin yapılmadan önce, evlenmeye karar vermiş olan gençlerin daha yolun başında iken kan tahlillerinin yapıldıktan sonra düğünlerinin yapılmasının daha sağlıklı olacağını özellikle tavsiye etti.

6- Doğum ve Çocukla İlgili Adetler/ İnanmalar ve Bunlara Bağlı Uygulamalar

Doğum adetleri ile ilgili olarak albastı inançlarının²¹ olduğunu fakat bunun da batıl inanç olduğunun farkındalar. Doğum yapan kadın (lohusa) evde yalnız başına bırakılmaz, akşamları yattığı odada ışık söndürülmez, lohusa kadının başına kırmızı bir eşarp bağlanır, yastığın altına bir demir parçası örneğin makas yerleştirilir, Başucuna Kuran-ı Kerim asılır.

Aslında albastı'nın olmadığını doğum yapan kadının kan kaybettiğini, bünyesinin zayıfladığını bundan dolayı halüsinasyonlar gördüğünü sonuçta da rahatsızlandığı için bu duruma albastı denildiğini söylediler. Bizim anladığımız kadarıyla ‘‘doğum yapmış bir kadını kesinlikle yalnız bırakmamanın en doğru olduğunu’’ söyleyebiliriz. Ayrıca lohusa bir kadına eşi 40 gün boyunca (cinsel anlamda) yanaşamazdı.

Çocuğun ilk dişinin çıkması esnasında aileler ‘‘diş hediği’’ denilen ‘‘buğday, nohut, mısır, fasülye’’ kaynatır ve komşulara, akrabalara dağıtır. Karşılığında ise komşular ve akrabalar hediye olarak çocuğa para verir (annesine tabii ki). Köyde sütkardeşliği geleneği eski

²⁰ Amcasının kızı olan ilk hanımı vefat ettiğinden şu anda ikinci bir hanımla evlidir.

²¹ **Alkarısı veya Albastı nedir?** Albastı, bütün Türk boylarında ortak olarak inanılan bir kötü ruhtur. Yörelere ve tarihin akışına göre -birbirine benzer olmak üzere- şu sözcüklerle adlandırılmıştır: Abası, Al, Albas, Albastı, Albıs, Albız, Alkarası, Alkarısı, Alms. Doğum sırasında ve sonrasında gerek ana için, gerek çocuk için çok büyük bir tehlike olan Albastı ve bu ruhla ilgili inançlar Türkler'in çok eski devirlerinden günümüze dek gelen, halâ Anadolu ve Anadolu dışı Türkler arasında yaşayan önemli bir mitolojik unsurdur. <http://merakedilenler.wordpress.com/tag/al-basti-ve-al-karisi-nedir/> 15.7.2011.

dönemlerde varmış fakat günümüzde bu gelenek ortadan kalkmıştır. Bir anneden süt emen çocuk, sütünü emdiği kadının bütün çocuklarıyla kardeş sayıldığından hiç birisiyle evlenemez.

Çocuk küçükken (3-5 yaş arası) çok ağladığı zaman “**çığhğa düştü**” denilerek bir hocaya götürülür, muska yapılarak çocuk susturulmaya çalışılırdı.

7- Sünnet Töreni

Sünnet adetlerine baktığımızda “**eskiden**” köye sünnetçi gelirdi. Sünnetçi doktor değildir ama bu işin ustası, piri durumundadır. Eski dönemlerde Kırşehir ve çevresinde sünnetçiliği meslek olarak yapanlar **Abdallardır**. Köy köy gezerler ve keklik, tavuk, koyun veya para karşılığında çocukları sünnet ederlerdi. Genelde sünnet mevsimi üçüncü ve dördüncü aylardır. Yani Mart ve Nisan aylarıdır. Mevsimin serin ayları olduğundan dolayı bu aylarda sünnet yapılırdı. Sıcak aylarda sünnet yapılmazdı. Çünkü sünnet yarası geç iyileşirdi. Eskiden sünnet için özel bir hazırlık yapılmazdı. Fakat günümüzde artık aileler çocuklarını şehirlere hastanelere götürmektedir. Abdallar sünnetçilik mesleklerini günümüzde icra etmemektedirler. Günümüzde isteyen aile çocuğuna sünnet düğünü yapmaktadır. Bekdik köyünde sünnet gelenekleri içerisinde “**kirvelik**” geleneği eskiden beri yoktur.

8- Halk Ekonomisi

İncelediğimiz köyde eskiden sürü sahipleri varmış. Fakat günümüzde hayvancılık yapılmamaktadır. Köyün arazisi bol olduğundan dolayı insanlar geçimlerini daha çok tarım yaparak sağlamaktadırlar. Bunda en büyük faktör Kızılırmak Nehri'nin köyün yakınından geçmesidir. Zaten köy Kızılırmak nehri üzerinde kurulan Hirfanlı baraj gölünün bitişiğindedir. Köylülerin ekonomik durumları tarıma dayalı olduğundan dolayı ekonomik açıdan pek zayıf sayılmazlar.

Genelde Kırşehir'de yaşayanlar yurt dışına gidip çalışmakta olduklarından dolayı Bekdik köylülerinin de gurbete gidip çalışana bulunmaktadır. Yani gurbetçidirler.

9- Halk Mutfak Kültürü

Köye ait özel bir yemek çeşidi bulunmamaktadır. Yahni (et yemeği), kuru fasulye, çorbalar, pilav, ayran çorbası, tarhana yemekleridir.

Eskiden **Ramazan bayramı** gününe hazırlık olarak arife günü “**Kömbe**” denilen hamur yemeğini özel olarak hazırlarlardı. Tatlı olarak yaptıkları ise pekmez ile unu karıştırırlar, üzerine tereyağı dökerek yedikleri yemeğe “**Pelte**” adını vermektedirler.

Elazığ'da bu satırların yazarının köyünde ve diğer çevre köylerde ise su ve un karıştırılarak yenilebilecek kıvama getirilen hamur, bir tabağa veya tepsiye dökülür ortasına ya pekmez ya da tereyağı eritilerek dökülür, afiyetle yenir. Bu yemeğe bizde de **bulamaç** adı verilir. Ayrıca “**Kömbe**” adı verilen yemek çeşidi de tarafımızdan gayet iyi bilinen bir yemektir. Ancak kömbe yemeği eve misafir geldiğinde yapılırdı.

10- Köyde Kullanılan Dua ve Beddualar:

Zaman zaman her yerde olduğu gibi Bekdik köyünde de insanlar birbirine çeşitli nedenlerle dua ve beddualar edebilmektedirler.

a-Dualar:

Allah razı olsun,
Allah yattığın yeri yünden yapsın,
Oğlum duttuğun altın olsun da buram buram ye.
Allah sana versin, sen herkese ver.
Allah sofrana Halil İbrahim bereketi versin.
Allah yavrularına sağlık versin.
Anan baban nur içinde yatsın.
İlahi dallanıp budaklanasın.
Oğlunla oba ol, kızınla komşu ol.
Ettiğin iyilik karşı gelsin.
Çocuklarının hayrını gör.
Allah guru iftiralardan saklasın.
Ocağın yansın.
Allah muhannete muhtaç etmesin.

b- Beddualar:

Genciken gideçce, (Gençken gidesin=ölesin)
Gavur tohumu,
Kör olasıca.
Yan ağrıdan gidesice. (Yan ağrılardan gidesin=ölesin)
Allah kahretsin.
Yasın Kara'dan gelsin (Yasın Karale).
Tilki gibi sidikliğin tutsun da çır çır çığirasın.
Satlıcana tutul.
Kara sancılardan git.
Ağzı alesice (eğilesice)
Ağrılı dertlerden gidesice.
Altından alıp ağzına çalasıca.
Allah seni nasıl bilirse öyle yapsın.
Çocukların hayrını görmeyesice.
Ekmek tavşan sen tazı ol, yıl yıl acından öl.
Ciğerlerin tıpır tıpır dökülsün.
İnim inim inleyisice.
Muradına ermeyisice.
Uluya uluya yolda kalasıca.
Yediği ekmeği yedi kapıda bulasıca.
Yağlı kurşunlardan gidesice ²².

11- Nazar ve Nazardan Korunma İle İlgili İnanışlar

²² Dua ve beddualar kısmını yazarken Bekdik ve Ulupınar köylerinin aynı yörede bulunmasından dolayı Esmâ Çetinkaya; **Ulupınar (Sulhanlı) Kasabası Folklorü**, (Selçuk Üni. Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Öğretmenliği Lisans Tezi), Konya, 2000, s.81-90 adlı çalışmasından da faydalanılmıştır.

Köyde nazar değmesine inanılır. Bir şeye nazar değmemesi için, nazar değeceğini düşündükleri şeyin üzerine iğde ağacından ince ve küçük bir dal, mavi (göğ boncuk) nazar boncuğu, at nalı, üzerlik otunun tohumları veya muska asılırdı. Çocukların ve yetişkinlerin üzerine de bunlar takılmaktadır. Taşınmaz bir malzemeye ise örneğin, ekin tarlasına nazar değmemesi için büyük baş hayvanların kuru kafası dikilmektedir.

Başka yerlerde olduğu gibi Bekdik köyünde de bakışları ile çevresine zarar verdiklerini düşündükleri/ nazarı değen kişilerin bulduklarını belirttiler. Hatta genel kanaatin aksine nazarı değen kişinin/kişilerin gözlerinin renginin **mavi renkli** olmadığını da özellikle açıkladılar. Sadece mavi gözlü insanların nazarının değmediğini koyu siyah gözlü birinin de nazarının değeceğini örnekleriyle açıkladılar. Nazarı değen kişi ile ilgili isim dahi verdiler²³.

Nazar değdiğine inanılan kişinin üzerine **tuz çevrilirdi**. Yaşlı bir kadın tarafında nazar değdiğine inanılan kişinin başında avucunun içinde gezdirerek üç İhlas ve bir Fatıha okunur tuz ateşe atılırdı. Ateşe atılan tuza bakılarak yorum yaparlardı. Nazar değmesine karşı ikinci bir işlem ise **kurşun dökme**'dir. Nazar değen kişi ortaya oturtulur, iki kadın kişinin başının üzerine bez parçası açar, kurşun ateşte eritilir ve su dolu kabın içine dua okunarak dökülür, soğuduktan sonra ele alınarak incelenir ve yorum yapılır.

12-Ölüm Adetleri ve Buna Bağlı Adetler, İnanmalar/Uygulamalar

Köyde gece bir ölüm olayı olduğunda cenaze ailesinin isteğine göre evinde ya da camide kalırdı. Hatta cenazenin vücudu şişmesin diye üzerine bıçak veya demirden bir nesne koyarlardı. Gece ölüm olayı olmuşsa sabah ezanından önce sela okunarak köye duyurulur. Cenaze kokmasın diye öğle namazını beklemeden mezarlığa defnedilirdi. Ölüm olayı sabah veya sabaha yakın olmuş ise öğle namazını müteakip namazı kılınp defnedilirdi. Cenazenin kaldırılma işlemlerini konu komşu el birliğiyle hallederdi. Ama günümüzde gece ölüm olayı olduğunda cenaze köyde bulunan morg aracında kalmaktadır.

Cenazenin ardından ağıt yakma adetleri bulunmaktadır. Ağıt yakma işini komşu ya da ölen kişiye akraba olan kadınlardır. Ağıtçı kadın veya kadınların yakmış oldukları bir ağıdı yazma şansım olmadı.

Ölen kişi öldüğü esnada gözleri açık ölmüşse ölen kişinin yapmak isteyip de yapamadığı bir şeyi olduğuna veya bir kişiye ya da herhangi bir şeye hasret kalarak öldüğüne inanılır. Köyde ölümle ilgili inanışlara baktığımızda ahiret inancı ile ilgili olduğu için cenazeye büyük saygı vardır. Cenaze çıkan evde 3-4 gün yemek yapılmaz. Evin yemek ihtiyacını köydeki konu komşu karşılamaktadır.

(Fakat Kırşehir merkezde bir ölüm olayı meydana gelmişse cenazenin yakınlarından bir kişi derhal fırına gider ve cenazenin defnedilmesinden sonra taziyeye gelenlere ikram etmek için kıymalı pide yaptırır. Yanına da ayran veya meyve suyunu yeterli miktarda alır. Cenazeyi defnettikten sonra mezarlık dönüşü cenaze sahiplerine taziyeye gelenlere ikram ederler. Yani kişi evinde vefat eden kişiye mi üzülün yoksa fırına koşarak kıymalı pide mi hazırlatsın?. Bu adetın sonradan Kırşehir merkezde uygulanmaya başlandığını, bunun yanlış bir davranış olduğunu özellikle belirttiler).

²³ Yazılması uygun düşmediğinden dolayı isim yazmadık.

Köyde cenaze varsa veya taziye günleri devam ediyorsa, ölen kişiye saygıdan dolayı yüksek sesle TV ve Radyo dinleyenler hoş karşılanmaz.

Bayram amcamıza da konu ile ilgili sohbet esnasında durumu söylediğimizde Bekdik köylülerinin ve kendilerinin de şehirde yaşamış olsak dahi eski geleneklerini kendi aralarında aynen devam ettirdikleri özellikle belirttiler. Taziye ziyaretine gidilirken, taziye evine eli boş gidilmez lokum, kolonya, çay, şeker veya gül suyu götürülmesi bir adet halindedir. Cenaze çıkan evin sahipleri üç, yedi ve kırkıncı günde ölen kişi adına mevlit okuturlar, Kuran okuturlar veya okurlardı. Gelen kişilere yemek ve adetleri bulunmaktadır. Bu geleneklerini halen devam ettirmektedirler.

13- Saya (Davar Yüzü)

Saya gezme yani yeni yıla girme adeti vardır. Değişik kılıklara giren gençler evlerden yemeklik malzemeler veya para toplarlar. Bunları önceden kararlaştırdıkları yerde toplanarak piknik yaparak yerler. Genelde “ **koyunların kuzuladığı dönemde** ” yani kış mevsiminden çıkarken yapılır.

14- Hacı/ Asker Uğurlama Adetleri

Hacı uğurlama adetlerinde ise yemek çıkarırlar, mevlit okuturlar. Hacı adayının cebine herkes maddi durumuna göre harçlık kayar. Hacı adayı da gitmeden önce tanıdıklarının tümünü dolaşarak helallik ister. Hacı olan kişi hac'dan döndükten sonra hediyelik eşyalarla gelir, herkese farklı hediyeler verir.

Aynı şekilde askere giden gençlere de davet verilir, ceplerine harçlık konur ve gideceği gün birlikte yolcu ederler.

15- Halk Veterinerliği

Eskiden köyde her hangi bir hayvan hastalandığında günümüzdeki veteriner hekimler gibi hayvan hastalıklardan anlayan kişilerin olduğunu söylediler. Örneğin; at hayvanı rahatsızlandığında **at**'in burnuna **rakı** ya da **sirke** döktüklerini bu şekilde atı iyileştirdiklerini söylediler.

16- Halk Hekimliği

Kırık ve çıkıklarda **sınıkçı** adı verilen ve bu işte uzman olarak görülen kişilere götürülüp, sardırılırdı. Vücut da eziklik oluşmuşsa ve çok fazla ise bir hayvanı keserler, ıslak derisini ezik oluşmuş bölgeye sararlardı.

17- Bekdik Köyü İle İlgili Genel Bilgiler

Köy halkı mezhep yönünden sünni bir anlayışa sahip bulunmaktadır.

Bekdik köyünde halkın gidip ziyaret ettiği ve saygı gösterdiği kutsal saydıkları bir ziyaret yeri bulunmaktadır. Dede Tepesi denilen yerde bir yatır bulunmaktadır. Orada kurban keserler ve yağmur duası için de oraya gidilir. Yağmur duasına gidilirken günahsız (sabi) olduklarına inanılan çocukları muhakkak götürürlerdi. Bayram amcanın bizzat kendisi de daha

önce yağmur duasına katılmış ve yağmurun yağdığına şahit olmuştur. Araştırmayı yaptığım zaman Dede Tepesi denilen yere çıkma zamanım olmadı.

Gece veya gündüz fark etmez aynaya bakmayı iyi görmekteler. Aynayı daha çok temizlik amaçlı kullandıklarını söylediler. Temizlik ile ilgili veciz cümlesi ise “ *yanında ya anan olacak ya da ayna olacak*” evladın sıkıntısını ancak anne anlar dedi ²⁴. Hatta Bayram amca cebinde küçük yuvarlak bir ayna çıkarıp bize gösterdi.

Geceleri tırnak kesilmesinin uğursuzluk getirdiğine inanıldığından ve pis sayıldığı için pek hoş karşılanmaz, geceleri kesilmemektedir. Genel olarak tırnak kesme işinin ve banyo yapmanın mümkün mertebe **cuma günü** yapılmasının daha faydalı olduğunu düşünmektedirler. Kapı eşiğinde oturmanın uğursuzluk getirdiğine inanılan batıl bir inanç olarak görülür. Ama yine de kapı eşiğine, kapı arkasına ve oluk altına oturulmaz.

Soğan kabuklarını yakmayı pek makbul saymazlar. Kabukların arasında cinler ve şeytanların olduğunu bunun için yakmadıklarını belirttiler. Aynı şekilde yanan mangal ateşinin üzerine de su dökerek ateşi söndürmezler. Toprakla söndürmeye çalışırlar. Bu gelenek de eski Türklerden gelen “ **ateş kültü** ” nden gelmektedir.

Tavşanın etini yerler, temiz ve uzun kuyruğunu ise eve asarlar. Ama tavşanla karşılaşmanın ise uğursuz olduğuna inanmaktadırlar.

Göz hakkının olduğuna inanırlar ve yemek esnasında uğrayan kişiye veya meyvesi olan bir bahçeye gidildiğinde muhakkak ikramda bulunulur. Hatta gelen kişinin ikram edileni yemesi için çok ısrar edilir.

Konukseverlik ve konuk ağırlamaları konusunda son derece misafirperverdirler. Köye veya herhangi bir eve gelen misafire (lere) büyük saygı ve sevgi gösterilir. Herkes halini hatırını sorar. Evde önce yemek ikram edilir, sonra çay ve meyve ikram edilir. Misafir gelen kişinin yanına komşularda gelerek misafirle hoş muhabbetler yapılır. Köyden memnun ayrılması sağlanır.

Günümüzde köyde Güverler ailesi, Aydın ailesi, Akdoğan ailesi adındaki sülalelerden olan insanlar yaşamaktadırlar.

Eskiden köylerinde ozanların, aşıkların olduğunu fakat günümüzde bunların olmadığını söylediler. Paylaşma sözcüğü yerine **üleştirme** sözcüğü kullanılmaktadır.

Köyde çocukların oynadıkları oyunlara baktığımızda, çanak-çömlek oyunu, körebe, saklambaç, misket-bilya oyunları gibi oyunlardır ²⁵.

Bayram amcanın söylediğine göre kendi ailesinin temelde Nevşehir’in Bekdik mahallesinden olan Emiroğulları sülalesinden geldikleri söyledi.

²⁴ Bekdik köyünden Bayram Aslan, Yaş 70, okur-yazar.

²⁵ Bu bilgileri aldığımız kaynak kişiler Bayram Aslan ve Hasan Dayı adındaki amcalarımızdır. Bekdik köyünden olan Bayram amca genç yaşlarda köyden ailesi ile ayrılarak Kırşehir merkeze yerleşmişlerdir. Hasan dayı ise halen köyde yaşamaktadır.

Bekdik köylülerinin Kırşehir merkezde ticaretle hatırı sayılır durumda olduklarını bizzat kendimiz de müşahade ettik. Bayram amcaya “ *Dede kâhyanın Yusuf’un oğlu Bayram*” adı verilmektedir. Köylerinde bu şekilde tanınmaktadır.

Eskiden Bekdik köyünde okul olmadığı için o dönemlerde okuma yazma oranı hiç yokmuş. Hatta Bayram amcanın kendisi dahi okuma yazmayı askerde öğrenmiş. Köye ilk defa okul 1960 yılında yapılmış. Günümüzde ise köylerinden doktor, subay, savcı, hakim, öğretmen, kaymakam, avukat yetişmiş ve bunlar arasında siyaset ile uğraşanlar bulunmaktadır.

Sonuç olarak Türkmen grubundan olan Bekdiklerle ilgili olarak yapmış olduğumuz bu çalışmayı iki kategoride değerlendirerek inceledik Birinci kategoride Bekdiklerin tarihi, Bekdiklerin adının anlamı üzerinde durduk. Bekdiklerin Kırşehir –Aksaray arasında yerleşmiş oldukları yeri daha iyi tanıma amaçlı olarak köye gezi düzenledik, köyle ilgili fotoğraflar çektik. Bekdiklerin Kırşehir-Aksaray arasında yerleşmiş oldukları yerin özellikle seçilmiş olduğunu gördük. Çünkü köyün bulunduğu saha Konya’ya gidiş yolu üzerinde ve o dönemde faal olan Kızılrımkam üzerinde inşa edilmiş ve fotoğrafları ekler kısmında verilmiş olan Kesikköprü ve Kervansarayı’na yakın bulunmaktadır. Bunun tarihî açıdan anlamı Konya’ya giden göç yolu üzerinde bir dinlenme ve destek alma yeri gibi görünmektedir. İkinci kategoride ise Bekdik köyündeki nişan, düğün, evlenme, boşanma, ölüm, adet, gelenek, görenek, örf ve adetler hakkında bilgiler verilmiştir. Ancak herkesten bilgi alınmadığı için bilgili olan iki yaşlı amcamızı tespit ederek malzemeyi topladık ve değerlendirerek yazdık. Böylece Türkmen grubunun bir parçasına ait tarihî bilgilerin yanı sıra somut olmayan kültürel unsurları hakkında da bilgiler vermeye çalıştık.

BİBLİYOGRAFYA

BAYAZIT, Bekir Sami; **Kahramanmaraş’ta Bayazitoğulları** 1514-1990, Kahramanmaraş, 1998.

ÇETİNKAYA, Esmâ; **Ulupınar (Sulhanlı) Kasabası Folklorü**, (Selçuk Üni. Eğitim Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Lisans Tezi), Konya, 2000.

GÜNDÜZ, Ahmet; **Türkmen Yurdu Kırşehir (Tarihi, Aşiretleri, Cemaatleri, Boyları)**, Çorum, 2006.

HALAÇOĞLU, Yusuf; **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun İskân Siyâseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, TTK Yayını, Ankara, 1997.

KAYA, Adnan Menderes; **Avşar Türkmenleri**, Geçit Yayınları, Kayseri 2004.

KORKMAZ, Zeynep; **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, Ankara 1994.

ORHUNLU, Cengiz; **Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı**, İstanbul, 1963.

PEKER, Selçuk; “*Ereğli Konya ve havalisinde bir Türkmen Topluluğu: Bekdikler (Adları, İskanları, Boyları)*” , **Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi**, Temmuz, 2005-223, s. 38.

SAYAR, Ali ; “Bekdik Türkmenleri” , **Avşarelleri Dergisi**, C.I, Kayseri, 2008.

TÜRKAY, Cevdet; **Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar**, İstanbul 1979.

YAŞAR, Sebahattin; **XV. Yüzyılda Kırşehir Varsakları-Bügüz Köyü**, Ankara, 2005.

SERMET, Bülent; “**Bektik (Bekdik) Türkmenleri ve Dulkadıroğulları**”

http://bulentsermet.com/index.php?option=com_content&view=article&id=104&Itemid=53.
15 7. 2011.

<http://merakedilenler.wordpress.com/tag/al-basti-ve-al-karisi-nedir/> 15.7.2011.

KAYNAK KİŞİLER :

Bekdik köyünden Hasan Dayı, Yaş 73.

Bekdik köyünden Bayram Aslan, Yaş 70. Okur-yazar.

BEKDİK KÖYÜNDE GÖRÜNTÜLER

Bekdik köyünden 73 yaşındaki Hasan Dayı ve teyzemiz.

Bekdik köyü mezarlığı

(Köy teröre iki tane de şehit vermiş)

Bekdik'te köy kahvesi

Bekdik köyü Camii

Bekdik köyü İlköğretim Okulu

*Bekdik köyü ve en uç kısımda görülen Kızılırmak
üzerinde yapılmış Hirfanlı Barajı*

*Bekdik Köyüne Giderken Yol Üzerinde Bulunan Selçuklular
Döneminden Kalan Kesikköprü*